

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اداره کل آموزش و پرورش شهر تهران

اداره آموزش و پرورش منطقه 4

مدرسه مهدیه

متوسطه اول

عنوان طرح:

شیوه های جذب دانش آموزان برای مانوس شدن با نماز و
حضور در نماز جماعت مدرسه

مجری طرح: آمنه مشاءزمینی

تهیه و تنظیم: آمنه مشاءزمینی

سمت: معاون پرورشی مدرسه مهدیه

(18 سال سابقه کار)

آدرس: رسالت - مجیدیه شمالی - میدان ملت - انتهای خیابان صباح شرقی - مدرسه مهدیه - متوسطه اول

شماره تماس 22335775 - همراه 09125238938

تشکر و قدردانی:

با تقدیر و تشکر از مدیریت محترم مدرسه سرکار خانم مهری بوجار و معاونین آموزشی و اجرایی خانمها معاونیان و محمدی و قنبری و مربی پرورشی خانم افشار و تمامی دبیران مدرسه مهدیه و همچنین کادر خدمات مدرسه که در تمامی مراحل اجرای طرح همواره یارویاور و مشوق من بودند.

فهرست مطالب

| عنوان..... | صفحه..... |
|-----------------------------------|-----------|
| مقدمه..... | 1..... |
| تعریف طرح..... | 1..... |
| ضرورت اجرای طرح..... | 1..... |
| هدف کلی اجرای طرح..... | 2..... |
| اهداف جزئی..... | 2..... |
| آثار تربیت نماز..... | 3..... |
| سیاست های کلی در اجرای نماز | |
| ابعاد فیزیکی..... | 3..... |
| ابعاد آموزشی و فرهنگی..... | 4..... |
| ابعاد انسانی..... | 4..... |
| ابعاد انگیزشی..... | 4..... |
| شیوه اجرای طرح | |
| الف- بررسی علل..... | 4..... |
| ب- شناسایی دانش آموزان..... | 6..... |
| ج- پیاده سازی راهکارها..... | 5..... |
| ج-1- گفتگو بصورت انفرادی..... | 5..... |
| ج-2- گفتگو بصورت گروه دوستان..... | 6..... |
| ج-3- روش هرمی نماز..... | 6..... |
| ج-4- دعوت کتبی به نماز..... | 6..... |
| ج-5- ارزیابی رفتاری..... | 7..... |
| ج-6- برگزاری مسابقات..... | 8..... |
| ج-7- لیدر..... | 8..... |
| ج-8- تقدیر و تشویق..... | 8..... |
| ج-9- قرار معنوی..... | 8..... |
| د- بازخورد تاثیر نماز..... | 9..... |
| نتایج اجرای طرح..... | 9..... |
| چند نمونه از نتایج رفتاری..... | 9-12..... |
| امکانات و تجهیزات..... | 12..... |
| برآورد هزینه..... | 13..... |
| پیشنهادات..... | 14..... |
| منابع..... | 15..... |

مقدمه:

برای خودسازی و دوری از فحشا و منکر نماز بهترین عامل است. «ان الصلوة تنهى عن الفحشاء و المنکر» نماز انسان را از کارهای زشت و ناپسند باز می دارد. (عنکبوت آیه 45) افراد با تقوی که وجودشان با نور الهی روشن شده، با هر نماز یک گام به جلو می روند، زیرا نماز تکرار نیست، بلکه معراج است. نماز استحکام بخشیدن به ارزش ها و جلوگیری از فروپاشی شخصیت افراد و اعضای جامعه است. نماز ایدئولوژی عملی مسلمان است که در آن عقاید و افکار و خواسته ها و الگوهای خود را بیان می کند. (قرائتی، محسن، 1380)

نماز، زبانی برای پرواز به سوی خداوند، به سوی پاکی و به سوی برنامه زندگی است. نماز، روشنی قلبهاست. نماز شعله مکتب دین است که سرود دین و دیانت می باشد و نیز آزمونی است برای شناخت ذات اقدس الهی و قدم نهادن در جهان غیب. باشد که همه از این آزمون الهی با موفقیت بیرون آییم و راه حقیقی نجات در دنیا را بیابیم

تعریف طرح :

نماز از مهمترین عبادات همه ادیان است که از بالاترین آثار تقرب به خدا، تهذیب نفس و سایر ارزش های الهی برخوردار است به گونه ای که مصونیت انسان در برابر هر گونه تفکر و اخلاق باطل و در نهایت وصول به رضوان الهی با این عبادت بزرگ حاصل می شود. نماز ملاک ارزش آدمی و معیار قبولی و رسمیت تمام اعمال و عبادات اوست که اسلام آنرا بعنوان نهر جاری، معراج مومن، ستون، چهره و رأس دین معرفی کرده است پس باید تلاش کرد تا بستر حضور دانش آموزان را در نماز خانه مدارس فراهم کرد که چه بسا مدرسی که بیشترین نماز گزار را دارد مشکلات رفتاری و اخلاقی کمتری نیز در بین دانش آموزان دارد.

ضرورت اجرای طرح:

نماز از مهمترین سفارش های انبیاء بوده و از بارزترین مصادیق عبادت است. حضرت لقمان به فرزندش میگوید:

پسرکم! نماز را برپا دار: «بینی اقم الصلوة» (لقمان آیه 7)

نماز داروی نسیان و وسیله ذکر خداوند است. «اقم الصلوة لذكری» (طه آیه 14)

نماز اهرم استعانت در غمها و مشکلات است. خداوند می فرماید: از صبر و نماز در مشکلات کمک بگیرید و بر آنها پیروز شوید: «واستعينوا بالصبر والصلوة»

نماز، وسیله تشکر از خداوند بر نعمت های اوست. نماز، کلید بهشت است. نماز، وسیله سنجش مردم است. نماز اساس دین است. نماز، اولین سوال در قیامت است. نماز، گناهان را از بین میبرد.

یکی از حقوق انسانی، سپاس از محبت و نیکی دیگران است. هرچه لطف و نیکی بیشتر و نیکی کننده بزرگتر باشد، تشکر هم باید بیشتر و بهتر انجام گیرد. و آیا کسی بیشتر از خدا بر ما حق دارد؟ خیر. چراکه نعمت و نیکی او در مورد ما بیشمار است و خودش نیز وجودی عظیم و فیاض می باشد.

وظیفه انسانی و وجدانی ما ایجاب می کند که سپاس نعمت های الهی را ادا کنیم و به شکرانه آنهمه نیکی، نماز بخوانیم و او را بپرستیم. نماز، تشکر از خداوند است و هر انسان عاقل و با وجدانی به لزوم نماز پی می برد. (قرائتی، محسن، 1384)

هدف کلی اجرای طرح:

جذب دانش آموزان به عمل صالح (نماز)

اهداف جزئی:

تغییر رفتار دانش آموزان

تغییر گفتار دانش آموزان

تغییر پوشش دانش آموزان (حجاب)

آثار تربیتی نماز:

نماز انسان را از زشتی‌ها باز می‌دارد و مانع از منکرات می‌گردد، نماز نیرویی بازدارنده است، نماز اعتقاد انسان را به مبدأ و معاد بیشتر می‌کند، و عامل بازدارنده از گناهان ریز و درشت است. انسانی که نماز می‌خواند صراط مستقیم را از خدا طلب می‌کند و راه غیر مستقیم را بر روی خود می‌بندد، افرادی که با این اعتقاد نماز می‌خوانند جنبشی در آنها پدید می‌آید که تنها راه حق را می‌جویند و از گمراهی دوری میکنند و تنها برای خدا رکوع و سجود می‌کنند.

این را باید بدانیم که فحشا از گناهان بزرگ است، و منکرات شامل تمام کارهای زشت می‌شود. افراد با ایمان از این عمل عبادی لذت می‌برند، خصوصاً اینکه در روز چند بار تکرار می‌شود. نماز وسیله تقرب به خداست و روح انسان را تطهیر می‌دهد، نماز تطهیر کردن خود از پلیدی هاست. (صنیعی، حسن، 1388)

قرآن کریم به ار تربیتی و جنبه تقویت روحی عبادت اشاره می‌کند و می‌گوید: «نماز از کار بد و زشت باز می‌دارد.» و در جای دیگر می‌گوید: «نماز را برای اینکه به یاد من باشی به یادار» اشاره به اینکه انسان که نماز می‌خواند و در یاد خداست همواره در یاد دارد که ذات دانا و بسنایی مراقب اوست و فراموش نمی‌کند که خودش بنده است. ذکر خدا و یاد خدا که هدف عبادت است، دل را جلا می‌دهد و صفا می‌بخشد و آنرا آماده تحیات الهی قرار می‌دهد.

حضرت علی (ع) در خطبه 192 نهج البلاغه می‌فرماید:

چون بشر در معرض این آفات اخلاقی و بیماری‌های روانی است. خداوند بوسیله نمازها و زکات‌ها و روزه‌ها بندگان مومن خود را از این آفات حراست و نگهداری کرد، این عبادت دست‌ها و پاها را از گناه باز می‌دارند، چشم‌ها را از خیرگی باز داشته، به آنها خشوع می‌بخشند، نفوس را رام می‌گردانند، دلها را متواضع می‌نمایند و باد دماغ را زایل می‌سازند.

سیاست‌های کلی در اجرای نماز مدرسه:

1- ابعاد فیزیکی :

- نقاشی دیوارهای نمازخانه - تنظیم روشنایی و تهویه نمازخانه - شستشوی فرش‌های نمازخانه - شستشوی مستمر چادرهای نمازخانه - تبلیغات محیطی در مورد نماز - تمییز نگه داشتن محیط نمازخانه - تنظیم سیستم گرمایشی و سرمایشی نمازخانه - تنظیم آب گرم برای وضوخانه - خرید دمپایی برای وضوخانه

2- ابعاد آموزشی و فرهنگی :

- تنظیم ساعت برگزاری نماز جماعت مدرسه همزمان با اقامه ی اذان ظهر
- بیان اهمیت نماز و تاثیر آن در رفتار و اخلاق دانش آموزان و بیان چند مورد از تاثیرات عینی بر دانش آموزان در شورای دبیران
- دعوت از معلمان جهت همراهی و همدلی برای دعوت دانش آموزان به نماز
- برگزاری جلسات گفتمان مذهبی با محوریت اهمیت نماز و تاثیرات آن بر زندگی افراد جامعه، برای دو گروه دانش آموزی و اولیاء بیش از دو جلسه در طول سال تحصیلی توسط اساتید این حوزه.
- آموزش در مورد نماز ، قرائت نماز ، احکام نماز ، آداب نماز جماعت، وضو و غسل به طور گسترده در کلاس ها از طریق دبیران دینی و قرآن و تفکر از ابتدای سال و همچنین آموزش بین دو نماز.

3- ابعاد انسانی:

حضور مدیر به همراه دبیران مدرسه در صفوف نماز جماعت مدرسه در کنار دانش آموزان.

4- ابعاد انگیزشی:

اعطای هدیه به نماز گزاران و برگزاری اردوهای تفریحی و زیارتی داخلی و برون شهری برای نماز گزاران.

شیوه اجرای طرح:

اقدامات انجام شده:

الف - بررسی علل (از طریق مصاحبه):

شناسایی علت شرکت نکردن دانش آموزان در نماز جماعت مدرسه:
مجری طرح در طی خدمتش در سمت معاونت پرورشی مدرسه به ضرورت اهمیت دادن به نماز در کنار بقیه کارهای مدرسه پرداخت و به این اعتقاد دارد که شرکت دانش آموزان در نماز جماعت ، آنها را از خیلی از رفتارهای ناپسند باز می دارد. با اعتقاد کامل به آیه شریفه: «ان الصلوة تنهى عن الفحشا و المنکر» نماز بازدارنده تمامی کارهای ناپسند می باشد. این سوال مطرح شد که چرا از یک جمعیت 450 نفری دانش آموزان در یک مدرسه فقط 20الی 30 نفر در نماز شرکت می کنند؟

با مطرح شدن این سوال، ضرورت اهمیت دادن به فریضه الهی نماز در بین دانش آموزان بیشتر شد. و از دانش آموزان علت شرکت نکردن در نماز جماعت مدرسه سوال شد که تقریباً علت های متفاوتی مطرح شد:

- من اصلاً نماز نمی خوانم
 - چرا باید نماز بخوانم
 - نماز می خوانم ولی جماعت را دوست ندارم
 - ساختمان است در مدرسه وضو بگیرم
 - من وسواس دارم و بدم می آید بیایم نمازخانه
 - وقتی بزرگتر شدیم نماز می خوانم
 - خدا اصلاً به ما توجه نمی کند
 - نماز را فقط برای نمره یاد گرفتم
 - تو خونه ما کسی نماز نمی خواند
 - بخاطر سرما حوصله گرفتن وضو را ندارم
 - زنگ تفریح با دوستانمان خوش میگذره
 - دوستم نماز نمی آید
 - زنگ بعد از نماز امتحان داریم
 - صلاً بلد نیستم نماز بخوانم
 - وضو گرفتن را بلد نیستم
 - من که تا حالا نماز نخواندم خدا من را نمی بخشد
 - آیا آخرتی هست
 - نماز نخونم چی میشه
 - خوندن نماز چه اهمیتی داره و چه تاثیری در زندگی من داره
 - حالا میرم خونه میخونم
 - من هرچی از خدا خواستم به من نداد پس چرا باید نماز بخونم
 - دوست دارم بیایم نماز خونه ولی بعضی بچه ها مسخره ام می کنند میگن بچه مثبت
 - دوستم میگه چرا میری نماز
- و حرفهایی از این دست؛**

ب- شناسایی دانش آموزان مستعد به همکاری در حوزه نماز به عنوان همیاران نماز (با فراخوان کردن)

ج- پیاده سازی راهکارهای جذب دانش آموزان به نماز:

1: گفتگو به صورت انفرادی: (بارز کردن رفتارهای خوب دانش آموزان)

در این روش با توجه به شناخت بر روی دانش آموزان ، با آنها به صورت انفرادی گفتگو می شود و بعد از بیان استعدادها و توانایی های دانش آموز کم کم وارد مقوله نماز می شویم و از آثار و اهمیت نماز و سفارش قرآن و ائمه اطهار صحبت می شود و سپس از او دعوت می شود که در نماز مدرسه شرکت کند. دانش آموزان به خاطر اینکه توسط مدرسه مورد توجه قرار میگیرند ، این عمل برایشان بسیار خوشایند می باشد و تقریباً 70 درصد افرادی که اینگونه دعوت میشوند آمدن به نماز و دعوت را اجابت می کنند.

2: گفتگو به صورت گروه دوستان: (تاثیر دوست)

در این روش گروه دوستان شناسایی می شوند، با آنها به صورت گروهی گفتگو می شود و پس از بیان استعدادها و توانایی های تک تک دانش آموزان در گروه ، کم کم وارد مقوله نماز می شویم و از آثار و اهمیت نماز و سفارش قرآن و ائمه اطهار صحبت می شود و سپس از گروه دعوت می شود که در نماز مدرسه شرکت کنند. معمولاً دانش آموزان در مدرسه خیلی تحت تاثیر دوستان قرار میگیرند به همین خاطر است که انتخاب دوست در مسیر زندگی بسیار مهم می باشد. تقریباً 60 درصد افرادی که به این روش دعوت می شوند جذب نماز می شوند.

3: روش هرمی نماز : (تشکیل زنجیره پیوسته انسانی برای نماز)

در این روش از گروه همسالان استفاده می شود. با دانش آموزانی که به طور مستمر در نماز شرکت می کنند گفتگو شده و از آنها خواسته می شود که با توجه به رسالت امر به معروف که وظیفه هر نمازگزاری می باشد، زنجیره دعوت به نماز تشکیل داده شود. بدین ترتیب که هر کدام از دانش آموزان نماز گزار دو یا چند نفر از دوستان و هکلاسی های خود را که در نماز شرکت نمی کنند با توجه به گفتمانی که قبلاً به آنها آموزش داده شده است ، به نماز دعوت کنند. در نماز خانه از دعوت شده ها با شکلات و خوش آمدگویی توسط دعوت کننده استقبال می شود، سپس بعد از یک هفته از دعوت شده ها خواسته می شود که خود نیز دوستان دیگر را به نماز دعوت کنند و

این روند همچنان ادامه پیدا می کند و هرچه تعداد دعوت کننده ها و دعوت شونده ها در هر گروه بیشتر باشد، به تمام آنها از سر گروه تا زیرگروه به ازای هر دعوت شده هر 15 روز یکبار هدیه داده می شود.

4: دعوت کتبی به نماز :

1-4: در این روش گروهی از دانش آموزان توسط مجری طرح شناسایی شده و به صورت کتبی در قالب یک دعوت نامه دوستانه به نماز دعوت می شوند.

2-4: در این روش گروهی از دانش آموزان با توجه به علاقهشان به دبیران (ریاضی ، علوم ، زبان ، عربی و....) توسط مجری طرح شناسایی شده و با همکاری دبیران از طرف آنان در قالب یک دعوت نامه دوستانه کتبی به نماز دعوت می شوند.

5: ارزیابی رفتاری توسط معلمان و همکلاسی ها:

در ابتدای سال در شورای دبیران در مورد چگونگی اجرای طرح ارزیابی دانش آموزان مطرح می شود و از دبیران خواسته می شود بالاترین همکاری در این زمینه را داشته باشند. سپس برای تمامی دانش آموزان در مورد طرح ارزیابی توضیحات لازم داده می شود. بدین ترتیب که شاخص های مورد ارزیابی در هر کلاس نصب میگردد، همچنین در ابتدای سال دانش آموزان یک پیمان نامه اخلاقی و رفتاری را امضاء کرده و قول می دهند که براساس آن پیمان نامه رفتار کنند. که این طرح عامل بازدارنده ای برای بعضی از رفتار های ناپسند می باشد. سپس پس از گذشت دوماه از سال تحصیلی تمامی دانش آموزان توسط دو گروه معلمان و همکلاسی ها بر اساس یکسری از شاخص های رفتاری (با ادب در رفتار ، باادب در گفتار، نحوه رفتار با معلم ، نظم در کلاس...) که قبلا به اطلاع دانش آموزان رسانده شد.

مورد ارزیابی قرار میگیرند. امتیاز ها بصورت محرمانه بایگانی می شود. این روش برای شناسایی رفتاری دانش آموزان بسیار مؤثر می باشد و فرصت مناسبی برای تغییر رفتار مثبت می باشد. بعضی از دانش آموزان به علت بد کلامی و ناهنجاری های رفتاری توسط همکلاسی ها امتیاز نمی آورند. با این دانش آموزان به صورت انفرادی صحبت می شود و کم و کاستی های رفتاریشان به آنها گوشزد می شود و فرصت جهت تغییر رفتار مثبت داده می شود و بعد از چند جلسه مشاوره مذهبی و اخلاقی از او دعوت می شود که برای تغییر رفتار مثبت از خداوند کمک بگیرد و نماز بخواند و در نماز مدرسه شرکت نماید. دیده شدن دانش آموز در این طرح و فرصت گذاشتن برای

او تاثیر بسزایی در تغییر رفتار مثبت دارد که چه بسا خیلی از دانش آموزان از این طریق الان جزء بهترین ها هستند.

تعداد کمی از دانش آموزان هم ممکن است توسط معلمان امتیاز نیاورند که آنها نیز پس از شناسایی مورد مشاوره مذهبی و اخلاقی قرار می گیرند و از آنها نیز دعوت می شود که در نماز مدرسه شرکت کنند.

تعدادی از دانش آموزان که امتیاز آوردند ولی در نماز مدرسه شرکت نمی کنند به صورت گروهی تحت مشاوره مذهبی قرار میگیرند و بعد از بیان ویژگی های مثبت آنها و خالی بودن جای آنها در نماز خانه مدرسه از آنها دعوت می شود که در نماز مدرسه شرکت نمایند.

این روش در تغییر رفتار مثبت دانش آموزان و شرکت در نماز و رعایت قوانین و ضوابط مدرسه تا 80 درصد موفق بوده است.

6: برگزاری مسابقات قرآنی بین دو نماز :

6-1: بیان آداب و احکام نماز جماعت توسط امام جماعت و اهداء جایزه به پاسخ دهندگان به سوالات امام جماعت در همان لحظه.

6-2: طرح سوالات قرآنی، احکام در اولین روز هفته و اهداء جایزه به پاسخ دهندگان در آخرین روز هفته.

7: استفاده از دانش آموز رهبر (لیدر):

دانش آموزانی که به قول خود رهبر گروه هستند شناسایی می شوند و در طی چند جلسه گفتگو و بیان نکات مثبت و شاخص کردن استعدادها و توانمندی هایشان از او خواسته می شود در برپایی نماز جماعت مدرسه از جهت نظم بخشیدن به صف ، تا کردن چادر نمازها ، پهن کردن نوار سجاده ها و... کمک کند حضور دانش آموز در نماز خانه کم کم او را مشتاق به نماز می کند و سعی می کند از دوستان خود نیز کمک بگیرد و آنها را به نماز خانه دعوت می کند. حس دیده شدن از طرف مدرسه و کمک خواستن از آنها حس خوشایندی می باشد.

8: تقدیر و تشویق از نمازگزاران:

- قدر دانی از دانش آموزان شرکت کننده در نماز جاعت در مناسبت های مختلف.
- اعطای هدایای متنوع هر 15 روز یکبار به یکایک دانش آموزان شرکت کننده در نماز.

- برگزاری اردوهای تفریحی و زیارتی درون و برون استانی مختص دانش آموزان شرکت کننده در نماز جماعت مدرسه هر 20 روز یکبار.
- دعوت از مادران شرکت کننده در نماز به منظور همراهی فرزندشان در اقامه ی نماز و تشویق دانش آموز در حضور مادر و گرفتن عکس یادگاری.
- تشویق همیاران نماز جماعت جهت برقراری نظم و توزیع کارت های نماز به نماز گزاران.
- اختصاص روزهای هفته ویژه ی بعضی از کلاس ها و دعوت از تمامی دانش آموزان آن کلاس برای شرکت در نماز در روزاختصاصی آن کلاس و اهداؤ هدیه بعد از ارائه 4 کارت ویژه آن روز.

9: قرار معنوی (استمرار بخشیدن به اقامه نماز در منزل):

بعضی روزها در هفته با دانش آموزان شرکت کننده در نماز جماعت یک قرار معنوی گذاشته می شود مبنی بر اینکه وقتی اذان مغرب گفته شد سعی کنیم هر کاری داریم کنار بگذاریم و با شنیدن صدای مودن وضو بگیریم و برای همدیگر دعا کنیم و نماز اول وقت را بخوانیم. وقتی فردای انروز از بچه ها پرسیده می شود که چند نفر سر قرار حاضر بودند الحمدالله اکثریت اعلام حضور میکنند.

د: بازخورد تاثیر نماز در رفتار دانش آموزان:

با نظر سنجی شفاهی از اولیاء و معلمان و خود دانش آموزان به این مسئله پی برده میشود که دانش آموزانی که جذب نماز شدند هم در خانه و هم در مدرسه از طرف اولیاء و معلمان رضایت نسبی و بعضا کامل را بدست آوردند و همچنین کسب رضایت رفتاری از طرف دوستان بعداز شرکت در نماز .

نتایج اجرای طرح:

- کمی: کل دانش آموزان مدرسه 450 نفر بوده که فقط 20الی 30 نفر در ابتدای سال در نماز شرکت می کردند و الان پس از گذشت 3 ماه از سال تحصیلی جمعیت نماز مدرسه به بالای 150 نفر رسیده است که این تعداد در روزهای ویژه کلاس ها (قبلا توضیح داده شد) به بالای 200 نفر نیز می رسد.
- کیفی: آثار تربیتی بسیار زیاد در رفتار و اخلاق دانش آموزان ، تغییر رفتار مثبت ، رعایت حجاب و شئونات اسلامی ، ایجاد انگیزه و شوق در دانش آموزان ، اشتیاق برای خواندن نماز اول وقت در منزل

چند نمونه از نتایج رفتاری مشاهده شده از اجرای طرح در مدرسه:

1- وارد کلاس شدم (مجری طرح) و در مورد نماز و اهمیت آن و تاثیرات آن در زندگی افراد صحبت کردم، در انتهای کلاس دانش آموزی به نام سارا پیشم آمد و گفت می شود چند لحظه با شما خصوصی صحبت کنم. به او گفتم زنگ تفریح به دفترم بیاید. سارا آمد و من آماده شنیدن صحبت‌های او شدم، انگار خجالت می کشید بگوید ولی به اصرار من شروع کرد به حرف زدن: خانوم من دوست دارم بیایم نمازخانه و در کنار بچه ها نماز بخوانم، ولی متاسفانه نماز خواندن را بلد نیستم.

از او پرسیدم، دانش آموز پایه هفتم چطور بلد نیست نماز بخواند؟ شما وقتی پایه سوم بودی به سن تکلیف رسیدی و مطمئن هستم معلم‌های آن دوره تحصیلی به شما آموزش چگونه خواند نماز را دادند. برای شما جشن تکلیف گرفتند.

سارا گفت: اتفاقا مامانم یک سجاده و چادر نماز خیلی خوشگل برایم خریده بود و من فقط در همان روز جشن ازش استفاده کردم. و بعد از آن دیگه نماز نخوندم حتی تو نماز مدرسه نیز شرکت نمی کردم. از او پرسیدم؟ چرا و به چه علت نماز نمی خوانی؟

سارا گفت: آخه تو خونه ما هیچکس نماز نمی خواند نه مامان و نه بابا، برای همین نماز خواندن برای من اهمیت نداشت و به خودم می گفتم اگر خوبه مامان و بابام می خونند، الان هم کسی تو خونه ما نماز نمی خونه. ولی حالا که بزرگتر شدم و صحبت‌های شما را در مورد نماز شنیدم، دوست دارم نماز بخونم. سارا را بغل کردم و او را بوسیدم و به خاطر تصمیم قشنگش به آفرین گفتم. سجاده ای در اتاق پهن کردم و شروع کردم به یاد دادن نماز. با همدیگر دو رکعت نماز صبح خواندیم سپس به او یک کتاب راجع به آموزش خواندن نماز دادم و از او خواستم نماز مغرب و عشا را همزمان با تلویزیون بخواند تا بهتر یاد بگیرد و از او خواستم وضو بگیرد (البته وضو گرفتن را بلد بود) و از همان روز به نماز جماعت بیاید. البته سارا گفت من اصلا بلد نیستم نماز جماعت بخوانم. به او گفتم نگران نباش به شما یاد می دهم. زنگ نماز شد و من منتظر سارا بودم، سارا با اشتیاق وارد نمازخانه شد. به او گفتم برو و یک چادر نماز بردارد و در کنارم نشست و در مورد نماز جماعت برایش توضیحاتی دادم. بعد از چند روز سارا دیگر نماز را خوب یاد گرفت و حالا یکی از نمازگزاران ثابت مدرسه می باشد. بعد از گذشت یک ماه سارا با ذوق و شوق فراوان به اتمام آمد و بغلم کرد و گفت خانم خیلی دوستتان دارم. از او پرسیدم این همه هیجان به خاطر چیست؟ او گفت دیشب وقتی داشتم نماز می خواندم مامانم به من گفت صبر کن من هم وضو بگیرم تا با همدیگر نماز بخوانیم و من از این اتفاق خیلی خوشحال هستم.

البته دانش آموز های دیگر مانند سارا به من مراجعه داشتند که نماز خواندن بلد نبودند و با تلاش و اشتیاق خودشان یاد گرفتند و الان جزء نماز گزاران هستند.

2- به خاطر سرما دبیر ورزش دانش آموزان را به نماز خانه برده بود. نزدیک زنگ نماز برای آماده کردن فضای نماز خانه برای برپایی نماز جماعت وارد شدم (مجرى طرح). بعضی دانش آموزان در وضوخانه در حال وضو گرفتن بودند و یکسری از بچه ها نیز نوار سجاده ها را پهن میکردند و تعدادی هم در حال پوشیدن کفشهایشان بودند که از نماز خانه خارج شونند. در همین لحظه مریم یکی از دانش آموزان پایه هشتم صدایم زد و گفت : خانم می شود بیاید؟ به کنارش رفتم و گفتم چی شده ؟مریم گفت:خانم ،این معصومه دوستم هست (معصومه در حال بستن بند کفش بود)هرچی به او می گویم بمان و با ما نماز بخوان نمی ماند و می خواهد برود. از معصومه پرسیدم چرا دعوت دوستش را اجابت نمی کند ؟ او گفت : آخه برای من خیلی سخته که اینجا وضو بگیرم. ازش پرسیدم :آیا وقتی خونه رفتی نماز می خوانی ؟ او گفت: بعضی روزها می خونم و بعضی روزها تنبلی می کنم.به او گفتم: معصومه جان ، میدانی که ثواب وضوگرفتن در شرایطی که احساس میکنی سخته بیشتر و نمازت بیشتر مورد قبول قرار میگیرد.

از او خواستم امروز را بخاطر دوستش وضو بگیرد و نماز بخواند اگر خیلی سخت بود دیگر نیاید. از مریم خواستم همراه با معصومه به وضوخانه بروند و وضو بگیرند. بعد از نماز هنگام خارج شدن از نماز خانه چشمم به معصومه افتاد و از او پرسیدم که خیلی سخت بود؟ او گفت : خانم دستتان درد نکند خیلی به من لذت داد ، از فردا اگر مریم نیاید من حتما می آیم و الان معصومه بعد از گذشت یک ماه ونیم از آن ماجرا جزء نماز گزاران مدرسه می باشد.

3- در حال چسباندن بنرهای تبلیغاتی بر روی تابلوی مدرسه بودم (مجرى طرح) که یکی از مادران به نزد من آمدو بعد از احوالپرسی گفتند: من مادر دانش آموز ...پایه هفتم هستم .می خواستم بابت نماز مدرسه از شما تشکر کنم . گفتم خواهش می کنم وظیفه است.ایشان گفتند: مدتی بود دخترم در خواندن نماز کاهل نمازی می کرد ، یک روز در میان می خواند.ولی از وقتی که در نماز جماعت مدرسه شرکت می کند در خونه نماز اول وقت می خواند . و قبلا خیلی رفتار پرخاشگرانه داشت ولی الان خیلی خوب شده و این بخاطر زحمات شما می باشد و بعد از کلی تشکر کردن خداحافظی کردند و رفتند.

4- سه هفته از شروع سال تحصیلی گذشته بود و چون هر روز تعداد نمازگزاران بیشتر می شد، بعضی روزها برای برقراری نظم و آشنا کردن بیشتر دانش آموزان جدیدی که تازه وارد نماز خانه می شدند. به نماز جماعت نمی رسیدم و بعد از اتمام نماز و رفتن دانش آموزان به کلاس نماز را می خواندم (مجری طرح). یکروز بین دو نماز بعد از آموزشم راجع به آداب نماز جماعت به دانش آموزان گفتم: بچه ها در برقراری نظم همه باید کمک کنید تا انشالله یک نماز با حضور قلب بیشتری برگزار شود و اگر شما با من همکاری نکنید من از خواندن نماز جماعت محروم می شوم و ثوابم کم می شود. یک هفته بعد، در زنگ تفریح اول که تو حیاط مدرسه به بچه ها نگاه می کردم، یک دانش آموز به سراغم آمد و گفت: مشود به شما چیزی بگویم. گفتم: بفرمایید. ولی او گفت آخه خجالت می کشم. پرسیدم: چرا؟ راحت باش هرچی می خواهی بگو. گفت: خانم من برادری داشتم که 5 سال پیش 17 سالش بود و یک شب خوابید و صبح بیدار نشد، بدون اینکه از قبل بیمار باشد. با شنیدن این حرف خیلی ناراحت شدم و از خدا برای برادرش طلب آمرزش کردم. سپس او گفت: برادرم دیشب آمد به خوابم و خیلی خوشحال بود. به من گفت افرین به خواهرم که نماز می خوانی و به نماز جماعت می روی. خلاصه تو خواب خیلی تشویقم کرد و گفت از قول من برو به اون خانوم بگو، همان خانومی که برای برقرار شدن نظم بعضی روزها به جماعت نمی رسد و بعد از اینکه شما رفتید کلاس نمازش را می خواند. بگو که نگران نباشد، ثوابش از همه نمازگزاران جماعت بیشتر است. بعد از شنیدن این حرف ها حال عجیبی به من دست داد. از دانش آموز اسمش را پرسیدم و او گفت: اسماء پایه نهم هستم. به سراغ همکاران رفتم و خواب دانش آموز را تعریف کردم و از آنها نشونی برادرش را گرفتم. آنها گفتند 5 سال پیش فوت کرده. خیلی دگرگون شدم و از آنجایی که برکات نماز همیشه برایم روشن بود ولی این بار از خدا خواستم که مرا در این راه بیشتر کمک کند.

5- در دفتر کارم نشسته بودم، دانش آموزی آمد و گفت: خانم اجازه هست با شما صحبت کنم. گفتم: بفرمایید در خدمتم. غزال دانش آموز پایه هفتم بود آمد تو اتاق و کنارم نشست و گفت: خانم می توانم از شما چیزی بخواهم. گفتم: بفرمایید. گفت: می شود خواب مرا تعبیر کنید. پرسیدم: چه خوابی؟ غزال گفت: دیشب خواب دیدم، آمدم نماز خانه و شما بر سر من یک چادر نماز گذاشتی و در کنارتان نماز خواندم. از او پرسیدم که تا حالا نماز می آمدی؟ گفت: نه. ولی با صحبت هایی که در مورد نماز می کنید خیلی مشتاق شدم بیایم و نماز بخوانم و الان یک هفته است که امروز و فردا میکنم تا اینکه دیشب این خواب را دیدم.

غزال را بغل کردم و به او گفتم امروز وضو بگیر بیا نماز خانه تا خوابت را تعبیر کنم. در نماز خانه منتظر غزال بودم وقتی آمد از بچه ها خواستم یک چادر نماز برایم بیاورند. غزال را در آغوش گرفتم و به او خوش آمد گفتم و چادر را به سرش انداختم و در کنار سجاده ام سجاده اش را پهن کردم.

امکانات و تجهیزات:

- اختصاص دادن مکانی تمیز به عنوان نماز خانه
- تنظیم سیستم سرمایشی و گرمایشی نماز خانه
- داشتن مکانی مجزا برای وضو گرفتن در کنار نماز خانه
- تنظیم آب گرم برای وضو گرفتن
- تهیه هدایای متنوع برای نمازگزاران
- تهیه چادر نماز
- تهیه دمپایی برای وضوخانه و دستشویی
- دستگاه تهویه و خوشبو کننده فضا برای نماز خانه
- دستشویی فرشهای نمازخانه سالی یکبار
- تهیه مهر و جا مهری

برآورد هزینه برای اجرای طرح:

برای خرید هدایا برای نماز گزاران مبلغ 500 هزار تومان در ماه هزینه می شود .

محل تامین منابع:

مشارکت های مردمی و سود حاصل از تعاونی مدرسه

پیشنهادات:

- برای اینکه نماز مدارس رونق بیشتری پیدا کند و انشالله به فضل الهی جمعیت نمازخانه های مدارس روز به روز بیشتر شود موارد زیر را به عنوان پیشنهاد مطرح می کنم:
- باور داشتن به این آیه در قرآن: نماز بازدارنده خوبی برای خیلی از رفتارهای ناپسند می باشد.
 - برپایی نماز جماعت مدرسه همزمان با اذان ظهر
 - اهمیت دادن به ساعت نماز در قالب برنامه هفتگی
 - همدل و همراه بودن مدیر محترم مدرسه با معاون پرورشی در برگزاری هرچه بهتر نماز
 - آموزش مستمر در مورد اهمیت نماز و آثار تربیتی آن
 - اختصاص دادن 5 دقیقه از کلاس برای آموزش در مورد اهمیت نماز و تاثیر آن در زندگی افراد توسط دبیران ریاضی ، علوم ، زیست، عربی، فیزیک و
 - دعوت از تمامی دبیران برای حضور در نماز جماعت مدرسه
 - حضور مستمر و مداوم مدیر در نماز جماعت
 - برگزاری جلسات گفتگوی مذهبی به صورت انفرادی و گروهی برای دانش آموزان توسط معاون و مربیان پرورشی
 - اهمیت دادن به فریضه الهی نماز از طرف همه عوامل مدرسه
 - برگزاری جلسات گفتمان مذهبی با محوریت نماز برای اولیاء
 - شاخص کردن دانش آموزان نمازگزار
 - جذاب کردن فضای نماز خانه
 - مفروش شدن نماز خانه به فرش های سجاده ای
 - تامین بودجه برای اردوهای تفریحی و زیارتی مختص دانش آموزان نماز
 - تهیه چادر نماز های یک دست برای نماز خانه
 - تنظیم سیستم تهویه و نصب دستگاه های خوشبو کننده هوا در نماز خانه
 - برگزاری اردوهای تفریحی و زیارتی برای دانش آموزان نماز
 - شرکت دادن دانش آموزان نماز گزار در فعالیت های مدرسه و دعوت از فعالین مدرسه برای شرکت در نماز
 - بیان موضوعات روز و مورد توجه دانش آموزان در قالب داستان و روایات در بین دو نماز
 - کمک گرفتن از دانش آموزان برای برپایی نماز
 - مسئولیت دادن به کلاس ها برای نظم بخشی به نماز
 - در صورت وعده دادن به دانش آموزان عملی کردن وعده ها
 - اعطای هدیه به دانش آموزان نماز گزار

منابع:

- قرائتی، محسن، 1384، پرتوی از اسرار نماز، تهران، مرکز فرهنگی درس‌هایی از قرآن
- قرائتی، محسن، 1380، تفسیر نماز، تهران، مرکز فرهنگی درس‌هایی از قرآن
- صنیعی، حسن، 1388، فبعد از شناخت خدا مهمترین دستور نماز است، قم، انتشارات پیام جلال
- واعظی نژاد، حسین، 1376، طهارت روح، نماز و عبادات در آثار شهید مطهری، ستاد اقامه نماز، پاییز 1376
- نوروزی درویشی، آرش، مقاله نماز نور چشم من است، مجموعه مقالات برگزیده، نشر عابد، 1378